

A SZENTGYÖRGYVÖLGYI REFORMÁTUS TEMPLOM TÖRTÉNETE

A szentgyörgyvölgyi reformátusok ideiglenesen már 1762-ben sárfalú imaházat építettek. Hamarosan azonban megkezdődött a téglatemplom építésének az előkészítése is. 1787-ben állt a templom torony nélkül. Tornyát 1792-93-ban emelték fel.

A templom népi barokk stílus jegyeit hordozza magán. A falak és a torony megépülésével elfogyott az eklézsia pénze és sok év telt el addig, míg a belső berendezést, mennyezetet a mai formájában elkészíthették.

A lelkész is változott, a templom építésének kezdetén Horváth István szolgált e helyen, majd 1826-ban Hajas Istvánt választották meg, aki újult erővel és a gyülekezet szép hozzáállásával a belső berendezéseket 1830-ra készítette el.

A téglalap alaprajzú templom mennyezetére 88 fakazetta készült, melyet a helybéli asztalosok Rákos Ferenc, Szabó Tamás és Szabó János mesterek készítettek. Az ő mesteri munkájukat dicséri a három oldalon épült karzat, melyeknek mellvédjén 20 kazetta látható, szélein népi faragásos lécekkel. A karzatok alja is kazettás burkolatot kapott. Itt a kazetták száma 37. A famunkálatok végzése közben meghívták a festések elvégzésére Patkó András nyugalmazott tanítót, aki az első iskolamestere volt a gyülekezetnek 1784-től nyugalomba vonulásáig. Patkó András készítette el a templom minden festését, amint ezt a mennyezet közepén a stilizált csillag szélén leolvasható 1829-ben. A téglalap alakú táblákra, kazettákra báránnyelű motívumokkal az égboltozatot festette fel.

A mennyezet közepén négy táblán a többi kazettától eltérő motívum, egy csillag díszes kazetta látható, körülötte a felirat: „E hely nem egyéb, hanem Istennek Háza és a Mennyeknek kapuja (I. Mózes 28,17). Melly igen Szerelmetesek a Te Hajlékaid óh Seregeknek Ura. sat LXXXIV Sold 25 v.” A központi nagy csillagot, a köréje írt bibliai idézeteket és az azt követő gyöngysoros díszítést gyöngyvirágból font koszorú fogja

közbe. A koszorún szalag sodródik. A szalag látható szakaszaira ez a felirat készült: „1829-dikben Tiszt. Tudós Hajas István úr Prédikátorságában festette Patkó András”.

A templom mennyezetének a torony felőli végén, a déli sarokban az egyik kazettában megtalálható az asztalos munkák készítőinek a neve: „készült nemes Rákos Ferenc nemes Szabó Tamás és nemes Szabó János Sz. György Völgyi asztalos mesterek által”. A falábakon és gerendázással készült karzatok alja is deszkázott, kazettás burkolás. Festése azonban sokkal szebb, mint a templom mennyezete, vagy mint a karzat mellvédjének kopott színei. Itt a karzatok alján, mint a mellvédeken is igen változatos színeket, virágokat, csillagokat, népi motívumokat, hímzés mintákat, díszeket láthatunk.

A két kijárat felett egy-egy nagy, mint a mennyezet közepén, díszes csillag látható. A szószék sötétbarna színe és barokkos formája miatt elüt az egyszerű belső képtől. 1830-ban készítették helyi mesterek. A korona alsó pereme deszkából fűrészelt és rajta csengőre emlékeztető díszek függnék. A szószék elkészítésével befejeződött a templom külső és belső megépítése.

A templom terében öt, egymástól járásokkal, spodiummal elválasztott szürkére festett padsor áll. Az úrasztalához közeli padsor és a mőzesszék elején szép vonalú faragás látható.

Összegezve elmondható, hogy a nemes egyszerűséggel festett Szentgyörgyvölgyi templom belseje szép hatású. Biztosan állíthatjuk, hogy belső festése a maga nemében egyedülálló értékű a magyarországi festett mennyezetű templomok között. Díszítő elemeinek fermájában, alakjában, színeiben egyik magyarországi templom belsejéhez sem hasonlítható.

Szentgyörgyvölgy, 1989, augusztus 26.

Nagy Kolozsvári István lelkipásztor